425 de ani de istorie a orasului Otopeni

"Fortul Otopeni. Manevrele regale - 1895"

MONOGRAFIE 2012

Anul acesta, an în care se împlinesc 425 de ani de la prima atestare documentară a oraşului Otopeni, se va definitiva lucrarea de monografie a oraşului Otopeni. Această lucrare cu caracter ştiinţific, având o serie de capitole cuprinzătoare, distincte dar toate decurgând dintr-un fir comun dă o imagine a localităţii noastre sub aspect geografic, istoric, social, economic, religios şi cultural.

Cu toţii avem datoria de a ne cunoaşte şi înţelege locurile unde ne-am născut şi unde trăim, cunoaşterea propriei comunităţi fiind o datorie fundamentală a oricărui cetăţean.

Cred că înţelegându-ne viitorul putem să fim mândri de trecutul nostru şi putem privi cu limpezime spre vremurile viitoare. Deasemenea în clipa în care ne cunoaştem istoria, tradiţiile, mediul natural şi condiţiile economice suntem în unica ipostază în care putem fi capabili de a percepe, construi şi pune în valoare resursele comunităţii noastre. Doar astfel putem pune umărul cu adevărat la o dezvoltare coerentă, echilibrată şi care să ţină cont de nişte date reale. Doar prin cunoaşterea a ceea ce suntem şi prin cunoaşterea locului în care suntem, dar şi prin cunoaşterea a ceea ce putem fi, suntem capabili de a genera o dezvoltare durabilă pentru oraşul Otopeni.

Revenind la acest moment aniversar cred că este de datoria noastră, a celor tineri, să ducem Otopenii mai departe. Cred că avem obligaţia morală să nu uităm niciodată pe cei care au fost înaintaşii noştri. Să nu uităm că şi astăzi, în zilele noastre, în societatea contemporană, avem în preajma noastră numeroşi trădători din stirpea Turcitului. Trebuie să fim conştienţi de încercările care au fost şi vor mai veni, că de aceea e istoria ciclică prin firea ei. Moşii noştri s-au luptat pentru dreptul lor şi de cele mai multe ori în ciuda tuturor greutăţilor au reuşit să treacă mai departe. Ca şi altădată pentru noi, ca orice valah, refugiul în zeflemea şi în hazul de necaz au fost remediile prin care otopenarii au reuşit să depăşească tulburările timpurilor noastre şi de mai înaintea noastră. Avem răspunderea de a perpetua acest „sat" şi de a ne afirma identitatea cu tărie. Bucureştii se termină lângă Otopeni şi e de datoria noastră ca acest fapt să fie o realitate şi peste 3 generaţii!

Acum 160 de ani, pe 1 februarie 1852, se năştea cel mai mare geniu dramatic al literaturii româneşti, I.L. Caragiale, personalitate abisală a criticismului românesc şi sondor al adâncurilor mentalului acestui neam. Caragiale a ştiut că otopenarii nu sunt nişte mahalagii ori nişte marginali ai societăţii şi de aceea l-a oferit posterităţii pe tânărul elev al lui Chicoş Rostogan, Marin Otopeanu. Şcolarul Otopeanu se află în fiecare dintre noi, în spiritul său liber, în gura sa slobodă, în dezinteresul pentru rigori, în respectul pentru autoritatea legitimă şi numai pentru ea, în umorul său tâmp la prima vedere, dar înţelept în străfunduri, în patriotismul său local şi în orele de clasă pe care preferă să le petreacă cu activităţi extracurriculare!

Cred că este o şansă şi un privilegiu să putem aniversa 425 de ani de atestare documentară şi în mod cert mult mai mulţi de vieţuire pe aceste locuri, ca o comunitate conştientă de sine, închegată, dornică de dezvoltare materială şi spirituală şi trăitoare în bunăstare şi în acea ordine firească a lucrurilor de care ne dorim cu toţii să aibă parte întreg neamul românesc.

La mulţi ani, Otopeni!

Text: Gheorghe Andrei Daniel

Cronologia Otopenilor

Sec. VIII î. de Hristos – o aşezare a autohtonilor geţi carpato-dunăreni fiinţează pe malurile Păsării pe teritoriul de azi al oraşului Otopeni;

Sec. II î. de Hristos – II după Hristos – pe aceleaşi locuri prezenţa populaţiei băştinaşe geto-dace este atestată arheologic;

Sec. X-XI – o aşezare românească închegată este semnalată la sud de râul Pasărea, pe aceleaşi locuri unde fiinţaseră şi aşezările antice, unde între râul menţionat şi Codrii Vlăsiei funcţiona un cătun de crescători de vite;

Cca. 1500 – evul mediu românesc clasic – probabil pe atunci a trăit şi misteriosul Hodoba, omul de care se spune că ar fi avut o moară pe râul Pasărea, numele satului provine de la el, fiind un antroponimic, însă este foarte posibil ca satul să îi fie anterior lui, iar el să nu fie originar de pe aceste locuri;

14 februarie 1587 – prima atestare documentară a satului Hodobeni (Hodopeni) într-un hrisov al lui Mihnea Turcitul, domn al Ţării Româneşti, care dăruieşte jumătate din sat mănăstirii Sf. Troiţă Radu Vodă;

1618 – o parte din satul Hodobeni face parte din moşia familiei Buzeştilor şi a banului Craiovei;

1620 – Maria, soţia marelui ban al Craiovei, reîntăreşte o jumătate din satul Otopeni mănăstirii Sfânta Troiţă Radu Vodă;

Sec. XVIII – descoperirile arheologice evidenţiază în această perioadă o aşezare omenească stabilă pe malurile de sud ale Păsării, era o comunitate de crescători de animale şi agricultori, care forma satul Hodopeni;

Cca 1700 – în timpul domniei lui Constantin Brâncoveanu este întemeiată pe moşia acestuia din vecinătatea satului Hodopeni aşezarea numită Odăile Brâncoveanului;

1778 – generalul Bauer, care a servit în timpul războiului ruso-turc dintre 1768-1774, aminteşte de „Otopeni, un sat mic cu moară şi eleşteu pe râul Pasărea";

Sec. XVIII – numele de Otopeni este atestat deja şi comunitatea este vizibilă pe actuala vatră, are loc prin roire apariţia celor 2 sate – Otopenii de Sus şi Otopenii de Jos, pe teritoriul unde se găsesc şi astăzi;

Cca. 1770-1780 – o primă Biserică de lemn funcţionează în centrul Otopenilor de Sus;

1802-1803 – Biserica Sfântul Gheorghe este clădită în forma actuală ca urmare a distrugerilor produse de marele cutremur din anul 1802, biserica este construită de săteni, lucru rar, şi nu de vreun domn, vreun proprietar ori vreo mare mănăstire;

1818 – are loc recenzarea „birnicilor" (contribuabililor), aflaţi sub administrarea vistiernicului Grigore Otopeanu, la acea dată populaţia Otopenilor era de câteva sute de persoane şi se evidenţiază o serie de ierarhii sociale în rândul populaţiei locale;

Cca. 1840 – înfiinţează o primă Biserică de lemn la Otopenii de Jos pe amplasamentul unei moşii boiereşti şi pe locul unde astăzi se găseşte Biserica Sfântul Nicolae;

1864 – se înfiinţează prima şcoală din Otopeni;

1867 – comuna Otopeni, formată din satele Otopenii de Sus şi Otopenii de Jos, este deja o realitate administrativ-teritorială modernă;

1882-1888 – are loc construcţia fortificaţiilor de la Otopeni, la marginea pădurii de lângă sat, ele sunt realizate după model francez sub coordonarea generalului Berindei;

1895 – au loc manevrele militare regale de lângă fortul Otopeni şi din preajma satului, participă la acest eveniment important Regele Carol I, prinţul moştenitor Ferdinand, Regina Elisabeta şi principesa moştenitoare, Maria;

Cca. 1900 – populaţia satului depăşise deja 1000 de locuitori fiind locuită de etnici români de confesiune ortodoxă în totalitate, majoritatea dintre ei fiind ţărani ce beneficiaseră de reforma agrară de la 1864 şi de măsurile care au urmat acesteia;

1908 – satul Odăile este inclus în cadrul comunei Otopeni;

1916-1919 – în timpul primului război mondial, un număr semnificativ de fii ai satului participă la luptele pentru reîntregirea neamului, zeci de tineri din Otopeni cad pe front; în acest timp satul îndură ocupaţia germană cu lipsurile, privaţiunile şi bolile ce bântuie aceşti ani;

1916 – în timpul luptelor pt apărarea Bucureştilor cad la Otopeni ostaşi din rândul Regimentului 27 Bacău care sunt înmormântaţi în curtea Bisericii Sfântul Gheorghe;

1921 – ţăranii din Otopeni sunt împroprietăriţi cu teren ca recompense pentru serviciile aduse în război; începe o perioadă de înflorire a comunităţii locale, acum otopenarii câştigă controlul pieţei laptelui din nordul Bucureştilor, e vremea „lăptarilor" de care

vechii bucureşteni îşi mai aduc aminte şi astăzi;

1923 – Regele Ferdinand împroprietăreşte o serie de ofiţeri care luptaseră în primul război mondial cu teren în zona care va purta numele de „Ferme" ori „Măgura";

1928-1939 – comuna Otopeni are statutul de comună suburbană şi este încadrată în teritoriul plăsii Băneasa;

Anii 30 – perioadă de dezvoltare economică intensă, de apariţie a primelor fabrici pe teritoriul comunei Otopeni şi de creştere a nivelului de trai în special pe fondul rentabilităţii creşterii animalelor şi a comerţului cu lapte, este perioada în care avem cea mai ridicată rată a naşterilor din istoria satului;

1935-1948 – are loc construcţia noii Biserici cu hramul Sfântul Nicolae de la Otopenii de Jos;

1941-1945 – numeroşi cetăţeni ai comunei participă la ostilităţile celui de-al doilea război mondial, pe ambele fronturi căzând câteva zeci dintre aceşti soldaţi români originari de aici;

23-27 august 1944 – are loc bătălia de la Otopeni-Băneasa în urma căreia armata română reuşeşte să dizloce efectivele germane de pe aliniamentul pădurii şi care controlau aerodromul de atunci şi parţial drumul naţional, în acele zile un bombardament anglo-american asupra aerodromului german avea să se transforme într-un dezastru în care jumătatea Nordică a comunei Otopeni este pustiită şi numeroşi localnici sunt ucişi; pe fondul acestor lupte care fac parte din bătălia care a urmat actului de la 23 August 1944 şi care a contribuit la eliberarea Bucureştilor de forţele germane, foarte mulţi localnici se refugiază în satele din jur;

Sept. 1944 – soseşte armata sovietică ce se va deda la jafuri, furturi. acte de vandalism, violuri şi chiar crime, sovieticii vor staţiona aici până la plecarea integrală a forţelor lor armate în anul 1958;

1950 – comuna Otopeni este trecută din subordinea judeţului Ilfov unde înfiinţase încă din vremea lui Al. I. Cuza în cea a capitalei;

1948-1962 – teroarea comunistă se instituie aici la Otopeni ca şi în întreaga ţară; colectivizarea duce la sărăcirea populaţiei locale, la distrugerea mediului tradiţional românesc de viaţă din Otopeni şi la falimentarea lăptăriei care adusese bunăstare oamenilor de aici şi care devenise o adevărată pecete pentru aceşti „cowboy" ai codrilor Vlăsiei; sunt ani grei dominaţi de frică, de lipsuri şi de pauperizare treptată;

1960-1968 – satul Dimieni trece din posesia comunei Tunari în posesia comunei Otopeni şi apoi invers;

1968 – teritoriul dintre km 16,5 şi km 18 pe DN1 este trecut din posesia comunei Corbeanca în posesia comunei Otopeni, unde este prezent şi astăzi;

1968 – este reînfiinţat judeţul Ilfov;

1982 – este desfiinţat abuziv judeţul Ilfov iar comunelor din preajma capitalei li se va acorda un statut defavorizant şi marginal de dependenţi de un Bucureşti centralizat, sub forma Sectorului Agricol Ilfov;

1984-1989 – este una din cele mai grele experienţe prin care trec Otopenii de-a lungul întregii istorii, aşa zisa sistematizare făcută de regimul comunist se constituie într-un act brutal şi criminal prin care vatra satului Otopenii de Sus este distrusă de buldozerele regimului totalitar şi mii de locuitori sunt mutaţi în blocurile nou construite, faţa localităţii este schimbată iremediabil din cauza acestui act diabolic de inginerie socială; demolări mai au loc şi în zona satului Odăi dar şi în vecinătatea aeroportului; deasemenea locuitorii satului Dimieni care este ras de pe faţa pământului sunt mutaţi la blocuri în Otopeni;

1989 – are loc schimbarea sângeroasă de regim din decembrie care duce la prăbuşirea dictaturii comuniste; Otopeni este iarăşi un câmp de bătălie şi unul din locurile însemnate pe harta românească a acelui decembrie, au loc erori criminale de proporţii în haosul de la aeroportul Otopeni în zilele de după 22 decembrie;

1990 – sistematizarea este oprită de căderea regimului, dar localitatea este grav afectată de acest şoc şi trăieşte grele lipsuri materiale cât şi o serie de forme de haos social; Otopeni este într-o grea criză provocată de regimul tocmai încheiat;

După 1996 – începe o perioadă de redresare sub aspect economico-social şi de reabilitare a comunităţii noastre;

1997 – se reînfiinţează judeţul Ilfov iar comuna Otopeni redevine parte integrantă a acestuia;

27 decembrie 2000 – este semnat decretul prezidenţial de declarare a comunei Otopeni drept oraş; începând cu anul 2001 comuna Otopeni cu cele 4 sate ale sale funcţionează ca oraş.

Text: Gheorghe Andrei Daniel